

> Retouradres 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DG Wonen en Bouwen
Directie Bouwen
Energiebesparing gebouwde
omgeving
Den Haag

Kenmerk
2013-0000421174

Uw kenmerk

Datum 11 juli 2013
Betreft Revolverend fonds energiebesparing gebouwde omgeving

In het woonakkoord is begin 2013 door VVD, PvdA, D66, Christenunie en de SGP afgesproken dat een revolverend fonds wordt opgericht voor energiebesparende maatregelen in woningen (het RFE). In deze brief geef ik u enkele hoofdlijnen voor de uitwerking van het RFE en maak ik melding van een intentie-afpraak met de Rabobank.

Energiebesparing, lagere woonlasten en impuls voor de bouw

Het RFE stimuleert met laagrentende leningen het nemen van energiebesparende maatregelen in bestaande woningen en geeft daarmee de bouwsector een impuls. Het nemen van energiebesparende maatregelen zorgt met name voor werk in de bouw- en installatiesector. Energiebesparing in woningen geeft de bewoners ook betere mogelijkheden om hun woonlasten te beheersen. Daarnaast leveren de investeringen in energiebesparing een goede bijdrage aan het behalen van de doelstelling voor CO2-reductie in de gebouwde omgeving.

Het kabinet stelt in 2013 50 miljoen euro beschikbaar voor het RFE en in 2014 100 miljoen euro. Door het RFE aan te vullen met geld uit de markt ontstaat een totale investeringsimpuls van 600 miljoen euro.

Afspraak met de Rabobank en tender

Met een openbare tenderprocedure waarin financiers een bieding kunnen doen op de financiering van het fonds, wordt de financiering van het fonds opgehaald. Op 11 juli 2013 heb ik een intentieovereenkomst met de Rabobank gesloten. Hierin spreek ik af dat deze bank het Rijk helpt bij het uitwerken van het RFE en bij het uitwerken van het proces van verstrekking van de leningen uit het RFE, zodat zeker is dat een constructie tot stand komt waar banken mee kunnen werken. De intentieovereenkomst is als bijlage bij deze brief gevoegd. De Rabobank is onder voorwaarden bereid om in de openbare tender een bieding te doen voor maximaal 150 miljoen euro voor het fondsdeel voor eigenaar-bewoners. Ik hoop en verwacht dat door de concrete uitwerking van het RFE in samenwerking met de Rabobank ook andere financiers over de brug zullen komen.

Vormgeving leningen eigenaar-bewoners

Het revolverend fonds werkt in principe eenvoudig: uit het fonds worden laagren-

tende leningen verstrekt. In de vorm van rente en aflossing komen de uitgezette bedragen terug. Vervolgens kunnen daar weer nieuwe leningen van worden uitgegeven.

Voor de vormgeving van de door het RFE aan eigenaar-bewoners te verstrekken leningen zoek ik aansluiting bij de voorwaarden van de huidige duurzaamheidsleningen die gemeenten nu via de Stichting stimuleringsfonds volkshuisvesting (SVN) aanbieden. Dit heeft als voordeel dat meer snelheid kan worden gemaakt in de organisatie en dat sprake is van een product waarvan bekend is dat het voorziet in de vraag van eigenaar-bewoners.

Uitgangspunten voor de leningen uit het RFE aan eigenaar-bewoners zijn wat mij betreft: een lage rente, een mede in overleg met financiers te bepalen looptijd van de leningen van maximaal 12 jaar en dat de lening op nationaal niveau wordt aangeboden. Een lening uit het RFE kan alleen worden aangewend voor energiebesparende maatregelen die op een te publiceren lijst zijn genoemd, zoals isolatie van gevel, dak of vloer, dubbelglas, energiezuinige kozijnen en zuinige ketels.

Mijn inzet is om het revolverend fonds operationeel te hebben op 1 november 2013.

De minister voor Wonen en Rijksdienst,

drs. S.A. Blok

DG Wonen en Bouwen
Directie Bouwen
Energiebesparing gebouwde
omgeving

Datum
11 juli 2013

Kenmerk
2013-0000421174